

КВАРЦ-ПОЛЬОВОШПАТОВА СИРОВИНА УКРАЇНИ ДЛЯ САНІТАРНО-ТЕХНІЧНИХ ФАРФОРОВИХ ВИРОБІВ

Лісачук Г.В., Трусова Ю.Д., Подчасова К.В., Вабіщевіч М.П.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Україна має у своєму розпорядженні потужну базу сировини для фарфоро-фаянсової промисловості, в тому числі, різні види кварц-польовошпатових порід. Оціночні ресурси проявів польовошпатової сировини, дорівнюють десяткам млн. т, втім власний добуток 30-50 тис. т на рік не покриває промислових потреб, тому більша частка кварц-польовошпатової сировини імпортується. Використання широко розповсюджених в межах Українського кристалічного щита гранітів, незважаючи на необхідність їх збагачення, є вельми перспективним, але на даний час вони є недостатньо дослідженими щодо функцій плавню та мулітоутворюючої сировини при одержанні фарфорових виробів.

В результаті лабораторно-технологічних досліджень, виконаних в НТУ «ХПІ», було встановлено придатність гранітів за вмістом оксидів заліза і лугів, текстурними ознаками і мінералогічними особливостями в якості майбутніх польовошпатових родовищ. Нижче наведені відомості щодо хімічного складу деяких з досліджуваних порід та оцінка їх якості у відповідності до вимог стандартів керамічної промисловості.

Таблиця – Класифікаційні ознаки проб кварц-польовошпатової сировини

№№ проб	K ₂ O + Na ₂ O, мас. %	K ₂ O/Na ₂ O	CaO + MgO, мас. %	Fe ₂ O ₃ , мас. %	Вільний кварц, %
2602	8,56	1,47	2,69	1,78	25-30
2605	8,67	1,80	1,16	1,52	25-30
2607	8,09	1,00	4,06	0,88	18-20
2608	8,35	1,48	1,21	0,54	20-25
2610	9,54	4,18	1,09	0,25	12-15
2614	8,72	0,94	1,48		25-30
Вимоги ГОСТ до вмісту основних компонентів сировини					
ГОСТ 7030-75 (для тонкої кераміки)	≥ 8	≥ 2	≤ 2	≤ 0,20	≤ 30
ГОСТ 15045-78 (для буд. кераміки)	7÷9	0,5÷0,7	1,5÷2,5	0,2÷0,3	30÷40

Висока якість калієвих польових шпатів і кварцу, отриманих з цих порід, дозволяють розглядати такі родовища як сировинну базу для збагачувальних підприємств різної потужності, які змогли б забезпечити підприємства-споживачі якісною і дешевою сировиною.